

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 68/2025-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária Prachová & Pobijak, s. r. o., Pribinova 20, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 52P/165/2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. januára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní označenom v záhlaví. Súčasne navrhuje, aby mu ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie vo výške 5 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal 17. apríla 2024 na okresnom súde návrh na úpravu rodičovských práv a povinností k dvom maloletým synom s odôvodnením, že matka zanedbáva starostlivosť o maloletých. Napadnuté konanie je okresným súdom vedené pod sp. zn. 52P/245/2024. Výkon rodičovských práv a povinností k maloletým bol dovedty upravený rozsudkom Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 39P/113/2020 zo 6. októbra 2022. Okresný súd v napadnutom konaní uznesením z 11. novembra 2024 ustanovil maloletým kolízneho opatrovníka (Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, pracovisko Senec). Následne v decembri 2024 určil termín prvého pojednávania vo veci na 18. marec 2025.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Podanie ústavnej sťažnosti sťažovateľ odôvodňuje tým, že „konanie do dnešného dňa nie je právoplatne skončené, v rámci konania sa neuskutočnili žiadne úkony zo strany súdu, napriek tomu, že konanie trvá od apríla 2024, prvé pojednávanie je nariadené po takmer roku od podania návrhu. Napriek skutočne citlivým veciam, ktoré sú predmetom tohto súdneho konania, celková dĺžka konania už presiahla obdobie niekoľkých mesiacov. Vzhľadom na predmet sporu je požiadavka rýchlosti konania o to dôležitejšia, kedy je potrebné, aby orgán verejnej moci konal so zreteľom na čo najrýchlejšie odstránenie právnej neistoty a uprednostnil najlepší záujem dieťaťa. Sťažovateľ si dovoľuje zdôrazniť, že príslušný súd vo veci nekonal efektívne, a to napriek tomu, že súd má vo veciach týkajúcich sa maloletých konať s mimoriadnou starostlivosťou.“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“, ktoré je zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01).

5. V kontexte namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov ústavný súd zdôrazňuje, že účelom predmetného základného práva je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu alebo iného štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy preto nestačí, aby súd alebo štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

6. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP k zodpovedajúcemu právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

7. Pri ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy zjavná neopodstatnenosť sťažnosti môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietáhoch (napr. II. ÚS 93/03, III. ÚS 59/05, IV. ÚS 434/08, I. ÚS 210/2018), prípadne ak argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali

v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015).

8. Konanie vo veci starostlivosti o maloletých si vo všeobecnosti zo strany všeobecných súdov vyžaduje mimoriadnu starostlivosť a zároveň aj urýchlenosť pri rozhodovaní (m. m. IV. ÚS 595/2018). Predmetom napadnutého konania, vo vzťahu ku ktorému sťažovateľ namieta porušenie označených práv, je rozhodovanie o návrhu na úpravu, resp. zmenu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, t. j. ide o prednostnú vec, kde sa predpokladá osobitná pozornosť venovaná efektívnemu a rýchlemu postupu súdu.

9. Pri hodnotení správania sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ svojím správaním neprispel k predĺženiu napadnutého konania.

10. Pokiaľ ide o postup vo veci návrhu konajúceho súdu ústavný súd konštatuje, že jeho postup bol v napadnutom konaní plynulý. Z bodu 2 toho uznesenia možno síce identifikovať kratšie obdobie nečinnosti okresného súdu, a to od podania návrhu (apríl 2024) do vydania uznesenia o ustanovení kolízneho opatrovníka maloletým, uvedenú nečinnosť však samu osebe nemožno hodnotiť ako zbytočný prieťah. Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, II. ÚS 600/2017, III. ÚS 638/2017).

11. Celková doterajšia dĺžka napadnutého konania (desať mesiacov) a jeho doterajší priebeh determinovaný skutočnosťou existencie ojedinelého prieťahu zo strany okresného súdu, ako aj významom rozhodnutia vo veci pre sťažovateľa v kontexte namietaného porušenia označených práv sťažovateľa nesignalizujú nečinnosť okresného súdu v takej intenzite, ktorá by ústavnému súdu dovolila po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vysloviť sťažovateľom namietané porušenie základného práva zaručeného ústavou. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

12. Napokon ústavný súd poznamenáva, že ak by ďalší priebeh napadnutého konania signalizoval vznik prieťahov, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľovi, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložil ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

13. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. februára 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu